

Plan van aanpak

Onderzoek naar Plan Poststraat Scheemda

Rekenkamercommissie Oldambt

Project: Rekenkamercommissie Oldambt: Onderzoek naar Poststraat
Versie: 1.0
d.d. 6 maart 2017
Status: definitief
Opstellers: drs. E. Berkelmans

INHOUD

1.	Inleiding en kader	4
2.	Doelstelling en onderzoeksvragen	5
2.1	Doelstelling	5
2.2	Vraagstelling en Onderzoeksvragen	5
2.3	Normenkader	6
2.4	Onderzoeksaanpak	6
3.	Planning	10
3.1	Planning	10
3.2	Kosten en facturatie	11
4.	Werkverdeling Metafoor en de RKC	12
4.1	Samenwerking en regie	12
4.2	Kwaliteit	12
4.3	Verslaglegging	12
4.4	Opvragen documenten	12
4.5	Geheimhouding	12
4.6	Interviews	13
4.7	Rapport van bevindingen	13
4.8	Presentatie	13
5.	Organisatie	14
5.1	Opdrachtgever	14
5.2	Projectteam Metafoor	14
5.3	Supervisie	14
5.4	Uitvoering van het onderzoek	14
5.5	Belangenverstrengeling – onafhankelijkheid	14
5.6	Uitgevoerde rekenkameronderzoeken	15
	Bijlage 1: Normenkader	16

1. Inleiding en kader

Aan de Poststraat te Scheemda is in 2010 het Kerkgebouw van de PKN gesloopt. Voor het daarmee ontstane terrein is een plan bedacht waarmee het bestaande winkelcentrum een impuls zou moeten krijgen. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken is in december 2010 een samenwerkingsovereenkomst gesloten met een ontwikkelaar. Na het vaststellen van het bestemmingsplan in 2013 blijkt dat er een tweetal partijen zijn die ook beroep instellen. Uiteindelijk wordt na een 3 tal uitspraken van de Raad van State en het meermaals aanpassen van het bestemmingsplan het plan in 2016 onherroepelijk waarna de bouw kan beginnen.

De ontwikkeling van het plan Centrum Plan Scheemda aan de Poststraat kent ook in de samenwerking met de ontwikkelaar de nodige aandachtspunten. Zo wordt er een samenwerkingsovereenkomst gesloten en later een uitvoeringsovereenkomst waartussen aanzienlijke financiële verschillen bestaan. Mogelijk is de oorspronkelijke opzet door economische omstandigheden onder druk komen te staan waardoor een minder ambitieus plan haalbaar werd geacht.

Dit onderzoek moet leiden tot een rapportage aan de gemeenteraad waarin de ontwikkeling van de Poststraat wordt geanalyseerd vanuit het perspectief van ruimtelijk bestuursrecht, privaatrecht, financieel- en procesmanagement. Daarmee moet duidelijk worden op welke wijze de raad in de toekomst bij publiek-private samenwerking adequaat in stelling kan worden gebracht om zijn kaderstellende en controlerende rol in te vullen en de risico's daarbij inzichtelijk te hebben met het oog op de beheersing daarvan.

2. Doelstelling en onderzoeksvragen

Dit hoofdstuk beschrijft de doelstelling van het onderzoek en geeft weer op welke wijze Metafoor invulling geeft aan de uitvoering daarvan.

2.1 Doelstelling

De rekenkamercommissie Oldambt (vanaf nu RKC) wil inzicht in de juridische, financiële en procesmatige totstandkoming van het plan Poststraat.

De doelstelling van dit onderzoek is om dit onderzoek is om op basis van één casestudy (gevalsbeschrijving) een handreiking te geven hoe de raad (in de toekomst) zijn bevoegdheden (kredietstelling, bestemmingsplan, informatierecht) kan gebruiken om een doelmatige uitvoering van publiek-private gebiedsplannen te bevorderen en de daarbij optredende risico's te beheersen.

Daartoe is onderstaande centrale vraagstelling geformuleerd. Het resultaat van het onderzoek is een set van conclusies en aanbevelingen met een accent op de doeltreffendheid en de doelmatigheid alsmede de risicobeheersing waarmee de raad invulling kan geven aan haar kaderstellende en controlerende rol.

2.2 Vraagstelling en Onderzoeksvragen

Op basis van de door de RKC geformuleerde vraagstelling hebben wij een iets bredere tweeledige centrale vraag geformuleerd. Daarbij hebben wij een aantal onderzoeksvragen geformuleerd die ingaan op de verschillende aspecten van de ontwikkeling poststraat. Door het beantwoorden van de onderzoeksvragen zal er op de centrale vragen antwoord worden gegeven.

In dit plan van aanpak hanteren wij de volgende centrale vraagstelling:

Welke ambitie werd met het project Poststraat 3-17 te Scheemda beoogd? Welke besluiten hebben ertoe geleid dat de projectontwikkeling/uitvoering Poststraat meer heeft gekost en langer heeft geduurd dan voorzien?

Op welke wijze is er over project Poststaat gerapporteerd? Heeft de raad daarmee haar kaderstellende en controlerende rol inzake project Poststaat kunnen vervullen en gelegenheid gehad bij te sturen?

Onderstaand treft u de geformuleerde onderzoeksvragen aan voor het uitvoeren van het onderzoek.

Onderzoeksvragen:

Algemeen:

1. Wat waren de oorspronkelijk beleidsdoelen en wat was de oorspronkelijke organisatieopzet van project Poststraat?

Ruimtelijk-bestuursrechtelijk :

2. Op welke wijze is het bestemmingsplan proces m.b.t. het bestemmingsplan “Scheemda-Centrum-Poststraat” verlopen, inclusief de beroepsgang bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.
3. Hoe is het onderzoek naar de nut en noodzaak van het plan (onder andere DPO en de toets aan de Ladder voor duurzame verstedelijking) precies verlopen? (Dit ook in relatie tot de uitspraken van de Raad van State)

Privaatrechtelijk:

4. Welke bepalingen zijn in de samenwerkingsovereenkomst en de uitvoeringsovereenkomst opgenomen om, ingeval van wijzigingen als gevolg van marktomstandigheden en/of planologische belemmeringen adequaat te kunnen handelen.
5. Welke bepalingen zijn opgenomen om geschillen te kunnen beslechten?

Financieel en procesmatig:

6. Op welke wijze is het project vormgegeven en voldoet dat aan de eisen die men aan een dergelijk project kan stellen
7. Hoe is het financieel beheer en beleid rondom grondexploitaties¹ in het algemeen en het project Poststraat in het bijzonder georganiseerd en uitgevoerd, en voldoet dit aan kwalitatieve c.q. professionele standaarden?
8. Is er sprake geweest van een adequaat risicomanagement? Hoe zijn de risico's beheersbaar gemaakt en afgedekt?

Bestuurlijk:

9. Is de informatievoorziening met betrekking tot het project Poststraat adequaat georganiseerd, uitgewerkt naar enerzijds de besturende en toezichthoudende rol van het college van B&W en anderzijds de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad?
10. Hoe is de kaderstellende rol door de gemeenteraad ingevuld en is de raad daarbij proactief geweest met betrekking tot onder meer financiering, proces en risicobeheersing.

2.3 Normenkader

Onze werkwijze bij rekenkameronderzoeken is om op basis van de deelvragen een normenkader te formuleren. Het voor dit onderzoek geformuleerde normenkader treft u aan in bijlage 1. Het normenkader is in overleg met de RKC verder aangepast, verscherpt en definitief vastgesteld. Daarna zal de feitelijke uitvoering van het onderzoek starten met het opstellen van het rapport van bevindingen.

2.4 Onderzoeksaanpak

In dit onderzoek worden de in 2.2 genoemde onderzoeksvragen beantwoord. Aan de hand van het normenkader zal hier uitwerking aan worden gegeven. Onderstaand treft u onze onderzoeksaanpak aan. Er is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij uw offerte aanvraag en het Onderzoeksprotocol Rekenkamercommissie Oldambt.

¹ Hierbij wordt onder andere ingegaan op kostenverhaal, plankosten en staatssteun.

Reikwijdte van het onderzoek

De onderzoeksperiode zal zich beperken tot de periode 2008 – 1 december 2016, zijnde de periode vanaf het eerste gesprek met projectontwikkelaar Bouwma tot aan de opening van de nieuwe Aldi aan de Poststraat te Scheemda.

Het onderzoek richt zich op de gemeente Oldambt en haar rechtsvoorgangers.

Uitvoering

In samenspraak met de RKC wordt na gunning dit plan van aanpak afgerond en definitief vastgesteld. Ook worden in overleg met de RKC de benodigde dossiers, nota's, financiële verslagen, college- en raadstukken opgevraagd.

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden worden de volgende stappen uitgevoerd:

1. Projectvoorbereiding

In deze fase worden het plan van aanpak (incl. planning), vraagstelling en onderzoeksplan verder uitgewerkt en definitief gemaakt. Tevens wordt het normenkader definitief vastgesteld.

Na het vaststellen van het normenkader wordt de benodigde informatie opgevraagd. Hieronder treft u een (niet limitatief) overzicht aan van een aantal gemeentelijke, provinciale en regionale beleidsdocumenten en besluiten die worden geanalyseerd.

De volgende bronnen zullen in ieder geval tijdens het verkennend onderzoek worden geanalyseerd.

Wet- en regelgeving:

- Gemeentewet
- Besluit Begroting Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV)
- Wet ruimtelijke ordening (incl. Grexwet),
- Regelgeving met betrekking tot aanbestedingen
- Wet BIBOB

Provinciaal / regionaal beleid:

- Omgevingsvisie
- Omgevingsverordening
- Bijdrage aan ontwikkelingen door de provincie

Gemeentelijk beleid:

- Beleidsnota's horeca, economische zaken, detailhandel.
- De vastgestelde nota Grondbeleid
- De vastgestelde nota Grondprijnsbeleid, indien deze geen deel uitmaakt van de nota Grondbeleid
- De vastgestelde nota Risicomanagement, indien beschikbaar
- Overige relevante vastgestelde gemeentelijke beleidsdocumenten

Gemeentelijke rapportages

- Jaarstukken, begrotingsstukken en grondexploitaties uit de onderzoeksperiode
- De relevante interne voortgangsrapportages uit de onderzoeksperiode (waaronder gegevens t.a.v. het risicomanagement, grondexploitatie en juridische aandachtspunten)

- De relevante gegevens van de afdelingen Financiën, Ruimtelijke Ordening en Projecten en beleidsafdelingen die betrekking hebben op het project Poststraat.

Overige regionale / gemeentelijke stukken

- Relevante collegevoorstellen en –besluiten, raadsvoorstellen en –besluiten uit de onderzoeksperiode;
- Specifieke informatie met betrekking het project Poststraat
- Businessplan / haalbaarheidsplan Poststaat
- Marktonderzoek(en) naar wonen, kantoor, detailhandelslocaties in de regio .

De opgevraagde stukken kunnen ook vertrouwelijk van aard zijn. In paragraaf 4.5 staat beschreven hoe wij deze informatie behandelen. In eerste instantie zal bovenstaande lijst met benodigde informatie worden overlegd. Na bestudering van de ontvangen stukken kunnen er één of meerdere aanvullende informatieverzoeken volgen.

- Wij ontvangen de documenten graag zoveel mogelijk in digitale vorm.
- Het onderzoek vangt aan op het moment dat er naar mening van de onderzoekers voldoende documenten zijn ontvangen. Dit betekent dat er minimaal over de relevante beleids-, financiële- en raads- en contractstukken moet kunnen worden beschikt.
- Het opvragen van deze informatie zal de nodige inspanning vragen van de verschillende afdelingen van de gemeente. Met name worden genoemd: gronddaken, ruimtelijke ordening, projectmanagement en financiën. Onderzoekers zullen, indien nodig, in overleg gaan met deze afdelingen om informatieverzoeken te verduidelijken en te komen tot werkbare afspraken.

2. Kick-off gesprek met de organisatie

In overleg met de RKC wordt een kick-off gesprek gepland met meerdere personen die naar mening van de RKC de beschikbare gegevens in perspectief kunnen plaatsen. Het doel van dit gesprek is onder meer kennismaking met de onderzoekers, de mogelijkheid tot het stellen van vragen over het plan van aanpak en het verkrijgen van nadere informatie over de ontvangen documentatie, teneinde de documentenstudie efficiënt te kunnen verrichten.

3. Documentenstudie

Op basis van de geformuleerde onderzoeksvragen en het vastgestelde normenkader wordt de ontvangen informatie verwerkt in een concept-rapport van bevindingen.

Hierin zal tevens worden aangegeven welke onderzoeksvragen onvoldoende ingevuld of beantwoord kunnen worden op basis van de verstrekte informatie en/of welke belangrijke documenten ontbreken.

4. Interviews

Doelstelling van de interviews is te verifiëren of de bevindingen zoals vastgelegd in het concept-rapport van bevindingen correct zijn.

Onze ervaring leert dat de interviews nuttige, aanvullende informatie en extra inzicht in het beantwoorden van de onderzoeksvragen voor de onderzoekers opleveren.

De onderzoekers van Metafoor houden de interviews, waarbij in een aantal gevallen ook leden van de RKC bij aanwezig zijn.

Onze werkwijze bij interviews is als volgt:

Wij gaan uit van zes interviews en stellen voor na de kick-off de definitieve lijst met te interviewen personen vast te stellen. In ieder geval worden geïnterviewd:

- Drie tot vier medewerkers van de gemeente met dossierkennis en/of bevoegdheden;
 - de portefeuillehouder;
 - een afvaardiging van de raad (groepsinterview);
- mogelijk wordt een van de private zijde betrokkene geïnterviewd.

- Interviews worden afgenomen aan de hand van een interviewleidraad, deze leidraad wordt vooraf aan u voorgelegd;
- Van de interviews worden opnames gemaakt. Een zeer beknopte samenvatting van elk interview waarin de belangrijkste punten worden benoemd wordt ter goedkeuring aan de geïnterviewde voorgelegd. Deze verslagen worden niet bij de rapportage gevoegd, maar wel in het onderzoeksdossier gevoegd;
- Het resultaat van de interviews is bedoeld voor het verkrijgen van verdere informatie en inzicht. Naar aanleiding van de interviews kunnen eventueel extra documenten worden opgevraagd;
- Interviews met meerdere mensen tegelijkertijd zijn mogelijk
- Uitgangspunt is zes interviews, die op een en dezelfde dag kunnen plaatsvinden.

5. Rapport van bevindingen

Met behulp van de informatie uit de documentstudie en de interviews worden de feitelijke bevindingen binnen de vraagstelling verwerkt tot een concept-rapport van bevindingen. .

- Metafoor doet hierin verslag van haar bevindingen met daarin voorstellen voor conclusies en aanbevelingen.
- Het concept van dit rapport wordt met de RKC besproken, en op basis hiervan eenmalig worden aangepast tot een volgende concept versie
- Dit volgende concept wordt gebruikt in het proces van ambtelijk hoor en wederhoor.

6. Ambtelijk hoor en wederhoor

Ambtelijk wederhoor vindt plaats op basis van de concept-rapport van bevindingen, exclusief eventuele conclusies en aanbevelingen. Wij verwerken de uit het ambtelijke wederhoor voortvloeiende opmerkingen en geven hierbij tevens een onderbouwing of de opmerkingen leiden tot aanpassing van het rapport van bevindingen.

7. Opstellen definitief rapport van bevindingen met conclusies en met voor de raad bruikbare aanbevelingen

Na het ambtelijk hoor en wederhoor zal een definitieve versie worden gemaakt van het rapport van bevindingen. Deze zal eenmalig met u worden besproken en op basis hiervan eenmalig worden aangepast. Metafoor streeft naar duidelijke en herkenbare conclusies in een beknopte en helder rapport van bevindingen. Indien gewenst zal in bijlagen nadere achtergrondinformatie worden verstrekt.

3. Planning

In dit hoofdstuk worden de urenraming en de bijbehorende kosten beschreven. Uitgangspunt is een taakstellend budget voor het onderzoek.

3.1 Planning

In de onderstaande tabel geven wij aan hoe de planning van het onderzoek er globaal uitziet. Wij houden hierbij rekening met de wens van de RKC om het onderzoek in september aan de raad te rapporteren, daarbij zal sprake zijn van een krappe planning met weinig speelruimte.

Op het moment dat er weinig tot geen inhoudelijke informatie beschikbaar is, zal deze door het onderzoeksbureau of gemeente moeten worden vergaard, dat leidt mogelijk tot vertraging bij de documentenstudie of aanvullende werkzaamheden voor de gemeente. In deze raming gaan wij uit van een optimale situatie waarin voldoende informatie voorhanden is. Gezien de korte doorlooptijd van het onderzoek is het van groot belang dat alle benodigde informatie snel beschikbaar is. Daarbij is het voor de planning van belang dat er voldoende zicht is op de beschikbaarheid van de medewerkers en bestuurders van de gemeente Oldambt.

Onderstaand een eerste opzet van een planning, deze kan nader worden fijngeslepen.

Onderdeel/Fase	gepland	Week Nr.
1. Definitief maken PvA en normenkader, vraagstelling en onderzoeksaanpak.	Laatste week maart	13
2. Uitzetten en coördinatie informatievragen binnen de organisatie.	1 ^{ste} week april	14
3. Kick-off	1 ^{ste} week april	14
4. Ontvangst alle informatie	1 ^{ste} week mei	18
5. Interviews	Mei/juni	22
6. Integratie rapportage, conceptrapport gereed	3 ^{de} week juni	25
7. Ambtelijk hoor en wederhoor	Juli	-
8. Opstellen conclusies en aanbevelingen	Juli/augustus	-
9. Oplevering definitieve rapport en Bestuurlijk wederhoor	Augustus	-

3.2 Kosten en facturatie

Uitgaande van de onder 3.1 genoemde planning, de in dit plan van aanpak genoemde werkzaamheden en op basis van de informatie die op dit moment voorhanden is gaan wij uit van een benodigde inzet van 124 uur door de verschillende medewerkers. Afhankelijk van de wensen en het beschikbare budget kunnen de RKC en Metafoor in overleg de omvang en inhoud van de werkzaamheden naar wens aanpassen.

Het gemiddelde tarief voor de werkzaamheden is € 100,- per uur. Het totale verwachte benodigde budget komt daarmee uit op €12.400,- Wij zijn bereid dit onderzoek, binnen de in dit Plan van Aanpak beschreven werkwijze, taakstellend voor deze prijs uit te voeren.

Genoemde prijs is exclusief BTW maar inclusief reis- en verblijfskosten.

Facturatie geschiedt als volgt: 50% van de aanneemsom wordt gefactureerd binnen 4 weken na de opdrachtverlening. 50% van de aanneemsom wordt gefactureerd na oplevering van de definitieve rapportage.

Aanpassingen:

Indien de geraamde tijd of de planning zal worden overschreden door het niet volledig aanleveren van gegevens en/of aanvullende onderzoeken, treden wij hierover tijdig met u in overleg.

4. Werkverdeling Metafoor en de RKC

In dit wordt voor het onderzoeksproces en de werkverdeling beschreven..

4.1 Samenwerking en regie

Onze ervaring met eerder uitgevoerde onderzoeken is dat het ook wenselijk is om op regelmatige basis overleg te hebben met (een deel van) de RKC. Om de voortgang te bespreken en eventueel nadere accenten aan te brengen in het onderzoek op basis van de tot dan toe aangetroffen informatie. Alleen op deze wijze is de regie van de RKC geborgd. We verwachten dat de samenwerking tussen de RKC en Metafoor intensief zal zijn.

Het heeft onze voorkeur om minimaal eenmaal per 2 weken contact te hebben over de stand van zaken van het onderzoek. Dit contact kan per telefoon of e-mail plaatsvinden, ook in de avonduren. De heer Berkelmans is bereikbaar voor de leden van het projectteam.

4.2 Kwaliteit

Uitgangspunt is dat het eindresultaat de beantwoording oplevert van de centrale vraagstelling en de daarbij geformuleerde onderzoeksvragen. Voor de kwaliteitsbewaking is binnen het onderzoeksteam de heer Berkelmans verantwoordelijk. Hij is binnen Metafoor bij diverse onderzoeken betrokken geweest. Daarnaast geldt het 4-ogen principe. Dit houdt in dat elk geleverd product door een vakspecialist binnen Metafoor op volledigheid en correctheid wordt gecontroleerd.

4.3 Verslaglegging

Van de overleggen met de RKC worden de gemaakte afspraken vastgelegd. Ook worden de relevante ontwikkelingen in het onderzoek in een logboek bijgehouden.

On rapport van bevindingen zal zoveel mogelijk conform de door u gewenste indeling worden aangeleverd. Het op te leveren rapport wordt een korte en bondige rapportage, zodat het een goed leesbaar en helder product wordt.

4.4 Opvragen documenten

Via de RKC zullen de benodigde documenten voor documentenonderzoek worden opgevraagd binnen de gemeente Venlo. In overleg wordt de lijst met op te vragen documenten opgesteld. Mocht het reproduceren van de gevraagde documenten een te groot beslag leggen op de gemeentelijke organisatie, dan kunnen wij de reproductie verzorgen. De documenten worden dan op het gemeentehuis gescand. Wij informeren u graag over de mogelijkheden.

4.5 Geheimhouding

Metafoor hanteert het uitgangspunt van vertrouwelijkheid. De informatie die afkomstig is uit niet openbare documenten zal in de conceptdocumenten met **rode letters** worden opgenomen.

In de openbare eindrapportage zal de informatie uit deze documenten dusdanig abstract of samengevat worden weergegeven dat het niet meer herleidbaar is tot niet-openbare informatie.

Vanzelfsprekend worden er door de onderzoekers gedurende en na het onderzoek geen inhoudelijke mededelingen gedaan zonder uw uitdrukkelijke toestemming.

4.6 Interviews

Via (de secretaris van) de RKC zullen de verschillende personen voor de interviews worden uitgenodigd. De interviews vinden plaats op basis van een interviewleidraad die vooraf met de RKC zal worden afgestemd. Van de interviews wordt een beknopt verslag gemaakt, dat ter goedkeuring aan de geïnterviewde wordt voorgelegd. Voor interviews gaan wij uit van 1 uur interviewtijd en 2 uur verslaglegging. Er zal een lijst met geïnterviewde personen aan het rapport worden gehecht.

4.7 Rapport van bevindingen

U ontvangt een beknopte rapportage met daarin een concreet antwoord op de gestelde vragen. Indien gewenst zal in bijlagen achtergrondinformatie worden gegeven met de nodige detailinformatie over de zaken die zijn aangetroffen, gebruikte documenten, een lijst met geïnterviewde personen en een interviewleidraad.

De RKC is eindverantwoordelijk voor de inhoud van de rapport van bevindingen. Wijzigingen zullen door Metafoor op verzoek van de RKC worden aangebracht.

4.8 Presentatie

De inhoud van het rapport zal gepresenteerd worden door de RKC zelf. Metafoor zal bij deze presentatie aanwezig zijn en kan desgewenst hier een rol in vervullen.

5. Organisatie

In dit hoofdstuk beschrijven wij hoe de verantwoordelijkheden binnen het projectteam van Metafoor tijdens het onderzoek zullen zijn.

5.1 Opdrachtgever

Opdrachtgever voor deze onderzoeksopdracht is de RKC van de gemeente Oldambt. Namens Metafoor verzorgt de heer Berkelmans het (dagelijks) contact met (de secretaris van) de RKC.

5.2 Projectteam Metafoor

Het onderzoek zal worden uitgevoerd door een projectteam bestaande uit:

- De heer drs. Erik Berkelmans (directeur van Metafoor): projectleider en aanspreekpunt voor de RKC;
- De heer Remco den Boeft Msc (planeconoom)
- De heer mr. drs. Hans van der Noord (publiek juridisch adviseur)
- De heer E.J. van Baardewijk (privaat juridisch adviseur)
- Mevrouw mr. P. Urper (privaat juridisch adviseur)

Indien nodig zullen zij binnen Metafoor ondersteund worden door medewerkers uit de andere vakdisciplines. Alle genoemde personen zijn beschikbaar gedurende de onderzoeksperiode. Als separate bijlage treft u de CV's van het onderzoeksteam aan, daaruit blijkt dat wij inmiddels ruime ervaring hebben met het doen van rekenkamer onderzoeken. Op verzoek vertrekken wij u graag referenties.

5.3 Supervisie

Als supervisor van het onderzoeksteam treedt de heer Berkelmans op. Hij is verantwoordelijk voor de kwaliteitsbewaking van de geleverde producten van het projectteam en zal nadrukkelijk bij de voorbereidingsfase en de rapportagefase betrokken zijn.

5.4 Uitvoering van het onderzoek

De interviews zullen worden afgenomen door twee leden van het onderzoeksteam, op basis van beschikbaarheid. Het bureauonderzoek zal gebeuren door de genoemde onderzoekers. Zij zullen ook alle versies van de rapportage schrijven. Het ambtelijke en eventuele bestuurlijke hoor en wederhoor zal door één van de leden van het onderzoeksteam gebeuren, op basis van beschikbaarheid.

5.5 Belangenverstrengeling – onafhankelijkheid

Metafoor kan dit onderzoek onafhankelijk uitvoeren omdat wij op dit moment geen werkzaamheden voor of in de gemeente Oldambt.

5.6 Uitgevoerde rekenkameronderzoeken

In deze paragraaf voorbeelden van een 4-tal door ons uitgevoerde rekenkameronderzoeken:

- Onderzoek naar de samenwerkingsovereenkomst De Waalsprong en diverse andere onderzoeken voor de Rekenkamer Nijmegen, Referentie; Secretaris Rekenkamer van de gemeente Nijmegen, mevrouw Jelly Smink, tel. 024-3292338 of email: j.smink@nijmegen.nl
- Een analyse van het grondbeleid van de projecten Leeksterveld en Oostindië op de gebieden van het gevoerde risicomanagement en de invloed van de regio voor de Rekenkamer Leek – Marum – Zuidhorn. Referentie: De heer Pim Praat, rekenkamercommissielid en accounthouder Leek, tel. 050-3188518, email: p.j.a.praat@online.nl
- Uitbesteding van gemeentelijke taken naar de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) voor de Rekenkamercommissie Buren. Referentie; de heer Wim van Beem, secretaris Rekenkamercommissie Buren, tel; 06-21473445 of email: wbeem@buren.nl

Bijlage 1: Normenkader

Op basis van de geformuleerde onderzoeksvragen heeft Metafoor een opzet gemaakt voor een normenkader. Dit normenkader kan in overleg met de RKC worden aangepast. Dit normenkader moet tot een objectieve beantwoording van de onderzoeksvragen leiden.

Algemeen:

1. Wat waren de oorspronkelijk beleidsdoelen en wat was de oorspronkelijke organisatieopzet van project Poststraat?

Normenkader:

- A. Er is in een beleidsnota² duidelijk omschreven hoe de opzet van project Poststraat is vorm-gegeven, welke taken, functies en verantwoordelijkheden er zijn en hoe deze dienen te worden uitgevoerd.
- B. Er zijn duidelijke beleidsdoelstellingen en er zijn heldere meetpunten (SMART) waarop wordt beoordeeld in welke mate deze doelstellingen zijn gerealiseerd.
- C. Men heeft zowel bij de ruimtelijke bestuursrechtelijke, privaatrechtelijke en financiële/procesmatige aspecten rekening gehouden met het gemeentelijk beleid en de wettelijke voorschriften.

Ruimtelijk-bestuursrechtelijk :

2. Op welke wijze is het bestemmingsplan proces m.b.t. het bestemmingsplan "Scheemda-Centrum-Poststraat" verlopen, inclusief de beroepsgang bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.
3. Hoe is het onderzoek naar de nut en noodzaak van het plan (onder andere DPO en de toets aan de Ladder voor duurzame verstedelijking) precies verlopen? (Dit ook in relatie tot de uitspraken van de Raad van State)

Normenkader:

- D. Het bestemmingplan proces is gestructureerd verlopen en is conform een vooraf vastgestelde gestelde werkwijze uitgevoerd. Hierbij is aandacht besteed aan (gemeentelijk beleid voor) inspraak, detailhandel en leefbaarheid.
- E. Men heeft adequaat dossier gehouden om de ladder toets te onderbouwen en de noodzakelijk onderzoeken uitgevoerd.
- F. Met heeft gebruik gemaakt van betrouwbare partijen in het kader van de DPO.

² Beleid hoeft niet op één plaats of in één document te zijn vastgelegd, echter moet dit wel aanwezig zijn binnen de organisatie en beschikbaar en bekend zijn voor diegenen die er mee moeten werken. In plaats van beleidsnota kan er bijvoorbeeld ook worden gesproken over bedrijfsplan, project startdocument of businessplan.

Privaatrechtelijk:

4. Welke bepalingen zijn in de samenwerkingsovereenkomst en de uitvoeringsovereenkomst opgenomen om, ingeval van wijzigingen als gevolg van marktomstandigheden en/of planologische belemmeringen adequaat te kunnen handelen.
5. Welke bepalingen zijn opgenomen om geschillen te kunnen beslechten?

Normenkader:

- G. In de overeenkomsten is rekening gehouden met onvoorziene omstandigheden waardoor men: a) nakoming te kan afdwingen of daar via boetes toe te prikkelen danwel b) over een adequate heronderhandelingspositie voor de gemeente kan beschikken.
- H. In deze overeenkomsten is helder afgebakend wat tot de verantwoordelijkheden van de gemeente en van de private partij behoort, ook voor wat betreft de risicoverdeling tussen partijen?

Financieel en procesmatig:

6. Op welke wijze is het project vormgegeven en voldoet dat aan de eisen die men aan een dergelijk project kan stellen
7. Hoe is het financieel beheer en beleid rondom grondexploitaties³ in het algemeen en het project Poststraat in het bijzonder georganiseerd en uitgevoerd, en voldoet dit aan kwalitatieve c.q. professionele standaarden?
8. Is er sprake geweest van een adequaat risicomanagement? Hoe zijn de risico's beheersbaar gemaakt en afgedekt?

Normenkader:

- I. Er wordt gebruik gemaakt van een handboek projectmatig werken of een andere gestructureerde project management systematiek
- J. Het financiële beheer en beleid met betrekking tot gebiedsontwikkelingen voldoet aan deskundige normen. Dat wil zeggen er informatie wordt verstrekt die kwalitatief voldoet aan de eisen die een professionele gebruiker daaraan zou stellen.
- K. Risicomanagement vindt gestandaardiseerd, gestructureerd en op eenduidige wijze plaats. Bij voorkeur door een algemeen geaccepteerde risico- management-systematiek. Van alle gedefinieerde risico's wordt minimaal bijgehouden:
 - Welk risico het betreft;
 - De verwachte omvang en de verwachte kans op optreden van het risico en de eventueel daaruit voortkomende risicoscore eventueel afgebeeld in een risicotabel;
 - De getroffen beheersmaatregelen en het verwachte effect daarvan;
 - De evaluatie van de voorgaande risico inventarisatie en effecten van getroffen maatregelen.
- L. In de jaarrekeningen van de gemeente is een paragraaf "weerstandsvermogen en risicobeheersing" opgenomen dan wel is hiervoor een separate beleidsnota aanwezig.

³ Hierbij wordt onder andere ingegaan op kostenverhaal, plankosten en staatssteun.

Bestuurlijk:

9. Is de informatievoorziening met betrekking tot het project Poststraat adequaat georganiseerd, uitgewerkt naar enerzijds de besturende en toezichhoudende rol van het college van B&W en anderzijds de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad?
10. Hoe is de kaderstellende rol door de gemeenteraad ingevuld en is de raad daarbij proactief geweest met betrekking tot onder meer financiering, proces en risicobeheersing.

Normenkader:

- M. Het beleidskader borgt een goede en adequate informatievoorziening en verantwoording ten aanzien van ontwikkelingsprojecten. Het college en de gemeenteraad worden naar behoren geïnformeerd om haar rol naar behoren te kunnen invullen.
- N. De informatievoorziening en verantwoording ten aanzien van projecten aan de verschillende belanghebbenden is van goede kwaliteit dat wil zeggen dat informatie juist, tijdig en volledig wordt verstrekt.
- O. De informatievoorziening en verantwoording ten aanzien van projecten kan door de raadsleden op een adequate manier gebruikt worden om kaders te stellen aan, en controle en sturing uit te oefenen op het project.
- P. De raad heeft initiatieven ontplooit voor het kunnen uitoefenen van haar controleerende taak.
- Q. Toezeggingen en afspraken tussen Raad en College zijn adequaat vastgelegd, voorzien van duidelijke op te leveren elementen en deze zijn qua voortgang en afwikkeling actief opgevolgd door de raad.